

HRVATSKI SABOR

P.Z. br. 355

Klasa: 602-04/09-01/02

Urbroj: 65-09-02

Zagreb, 4. lipnja 2009.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 137. i 153. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskom saboru, aktom od 3. lipnja 2009. godine uz prijedlog da se sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za predstavnike Kluba zastupnika SDP-a, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, određeni su prof. dr. sc. Gvozden Flego, Marija Lugarić, Josip Leko, prof. dr. sc. Ivo Josipović i Daniel Mondekar, zastupnica i zastupnici u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK

Luka Bebić

P.Z. br. 355

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a**

Klasa:
Urbroj:

Zagreb, 3. lipnja 2009.

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	04-06-2009		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.		
602-04/09-01/02	65		
Uredžbeni broj:	Pril.	Vrij.	
6532-2-09-01	1	-	

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske i članka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika SDP-a podnosi Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, s Konačnim prijedlogom zakona.

Za predstavnike Kluba zastupnika SDP-a, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela određeni su zastupnici prof.dr. Gvozden Srećko Flego, Marija Lugarić, Josip Leko, prof.dr. Ivo Josipović i Daniel Mondekar.

**PREDSJEDNIK KLUBA
ZASTUPNIKA SDP-a**

MR
Zoran Milanović

PRIJEDLOG

**ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I
VISOKOM OBRAZOVANJU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, lipanj 2009.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4., a u svezi sa člankom 65. stavkom 2. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Jedan od rijetkih političkih konsensusa u Hrvatskoj odnosi se na društvo temeljeno na znanju/znanosti odnosno na "društvo znanja": sve su parlamentarne stranke uvjerenе da će znanstvena istraživanja i primjena njezinih rezultata omogućiti Hrvatskoj novi razvojni ciklus, povećati njezinu konkurentnost te osigurati osobnu, korporativnu i nacionalnu dobrobit. Sve se parlamentarne stranke –barem deklarativno- zalažu za što brže približavanje Hrvatske "društvo znanja" a potom i njegovo ozbiljenje odnosno za unapređenje znanstvenoistraživačke djelatnosti kao i svih njezinih pretpostavki. Jedna od temeljnih pretpostavki je obrazovni sustav koji treba obrazovati kadrove osposobljene za daljnji razvitak znanosti kao i široku primjenu njezinih rezultata u proizvođenju novih proizvoda.

Stoga posebna društvena, politička, financijska, zakonodavna... pozornost treba biti posvećena onom dijelu obrazovnog sustava koji obrazuje stručnjake za visoke tehnologije, za inovativnost i za daljnji razvitak znanosti – dakle visokom obrazovanju.

I u visokom obrazovanju, kao i u ostalim dijelovima obrazovnog sustava u Hrvatskoj, situacija je znatno lošija od one o kojoj slušamo u javnim nastupima članova trenutačno vladajuće koalicije odnosno u pisanim izvještajima sadašnjih hrvatskih dužnosnika.

Ponajprije valja ponoviti žalosnu činjenicu o lošoj obrazovanosti hrvatskog stanovništva. Prema popisu stanovništva 2001.g. gotovo je 15% stanovništva završilo osnovnu školu ili manje od toga, više obrazovanje ima otprilike 11,5% a visoko ni 7,5% stanovništva. Stoga je jedna od strategijskih zadaća našeg obrazovnog sustava podizanje obrazovne strukture hrvatskog stanovništva. Tom se cilju trebalo približavati povećanjem kadrovskog i infrastrukturnog kapaciteta visokog obrazovanja, procesima integracije sveučilišta i uvođenjem novog načina financiranja visokog obrazovanja (lump sum), stalnim povećanjem proračuna za obrazovanje, reintegriranjem dijela javnih instituta u sveučilišta, iz kojih su neprirodno iščupani 1993.g. a uvođenje Bolonjskog procesa bila je idealna prilika za snimak realnog stanja i početak strukturnog mijenjanja sustava.

Suprotno čestim samohvalama, ova je Vlada usporila povećanje kadrovskih i infrastrukturnih kapaciteta otpočetih 2003.g., posve zaustavila integrativne procese sveučilišta -kako unutarne (funkcijska integracija) tako i vanjske (reintegracija dijela javnih znanstvenih instituta) te protuzakonito suspendirala zakonsku obvezu novog načina financiranja visokog obrazovanja. Povećavanje proračuna za visoko

obrazovanje raslo je sporije od povećanja državnog proračuna i nije dalo očekivane rezultate zbog neracionalnog trošenja novca kao i zbog stalnog mijenjanja ciljeva. U Bolonjski smo proces ušli uvelike nepripremljeni i propustili sve pružene prilike za strukturne promjene.

Hrvatska dramatično zaostaje za razvijenim svijetom u udjelu doktora znanosti. Gotovo ništa nije učinjeno ni u brzom povećanju postdiplomskih studija.

Ovoproljetna studentska pobuna i posve ispravan zahtjev studenata za "besplatnim obrazovanjem" zahtijeva od hrvatske vlasti, kako zakonodavne, tako i izvršne, da dosljedno sprovodi proklamirane ciljeve približavanja "društvu znanja".

Besplatno školovanje logična je posljedica hrvatskog konsensusa o strategijskom značaju obrazovanja kao i o nužnosti popravljivanja kvalifikacijske strukture hrvatskog stanovništva. U zadnjih pet godina pravac razvitka bio je upravo suprotan - u visokom je obrazovanju više no udvostručen broj studenata (odnosno njihovih roditelja) koji su prisiljeni plaćati školarine, a resorno je ministarstvo posve odustalo od zakonom propisanog nadzora nad stjecanjem i trošenjem novca javnih visokih učilišta kao i nad upisnim kvotama, koje su počesto premašivale i kadrovske i infrastrukturne kapacitete istih visokih učilišta.

Zbog ovih razloga predlažemo Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

III. OCJENA POREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provođenje ovog zakona potrebno je osigurati 500 milijuna Kn godišnje. Tokom ove kalendarske godine, budući da nova akademska godina traje zadnje tromjesečje, potrebno je osigurati 130 milijuna Kn.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno odredbi članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora predlažemo da se zakon donese po hitnom postupku da bi se počeo primjenjivati početkom nove akademske godine.

V. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA

Tekst prijedloga zakona dan u je u obliku Konačnog prijedloga o izmjeni i dopuni Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

VI. TEKST ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJA SE MIJENJA I DOPUNJUJE

Tekst odredbe Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju koja se mijenja i dopunjuje daje su u prilogu ovoga zakona.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O ZNAJSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU

Članak 1.

U Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, 123/03., 105/04., 174. i 46/07.) u članku 86. stavak 4. mijenja se i glasi:

(4) Redoviti su oni studenti koji studiraju prema programu koji se temelji na punoj nastavnoj satnici (puno radno vrijeme). Trošak redovitog studija (studijskog programa) koji se studira na javnim sveučilištima i veleučilištima, u cijelosti se subvencionira iz državnog proračuna, sukladno općem aktu sveučilišta, veleučilišta ili visoke škole, izračunatim troškovima studija po područjima odnosno po sastavnicama sveučilišta ili veleučilišta te broju studenata i nastavnika.“

Dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

(5) Država i lokalna samouprava dužne su, prema svojim mogućnostima, materijalno pomagati redovite studenice/te kojima je pomoć potrebna kao i posebno nagrađivati najbolje studentice/te.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6.

Članak 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».

Obrazloženje

Članak 1.

Ovim se izmjenama uvodi obveza države da u potpunosti subvencionira troškove visokog obrazovanja.

Predlažemo da se visoka učilišta ubuduće financiraju prema objektivnim kriterijima, dakle izračunu troškova studija, a ne prema arbitrarnim odlukama vlasti ili pak prema naslijeđenim običajima. Prema načelu realnoga troška financiraju se sustavi obrazovanja posvuda u razvijenome svijetu, pa nema nikakvog razloga da Hrvatska u tome bude izuzetak.

Predlažemo da se i na razini države kao i na onoj lokalne samouprave osiguraju sredstva za materijalnu pomoć studenti(ca)ma kojima je ona potrebna, kako bi mogli uspješno nastaviti i završiti svoje školovanje.

Predlažemo i nagrađivanje najboljih, jer smatramo da sustav visokog obrazovanja treba unapređivati poticajima a javno nagrađivanje najboljih smatramo izrazito učinkovitim poticajem.

Članak 2.

Određuje se vrijeme stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona

TEKST ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJA SE MIJENJA ODNOSNO
DOPUNJUJE ("Narodne novine", br. 123/03.)

3. STUDENTI

Stjecanje statusa studenta

Članak 86.

(1) Status studenta stječe se upisom na sveučilište, veleučilište ili visoku školu a dokazuje se odgovarajućom studentskom ispravom, čiji minimalni sadržaj propisuje ministar a oblik sveučilište, veleučilište ili visoka škola.

(2) Pravo na upis na visoko učilište ima svaka osoba koja je ispunila uvjete iz članka 77. ovoga Zakona, u okviru kapaciteta visokog učilišta. Ako broj osoba koje su ispunile uvjete iz članka 77. ovoga Zakona prelazi kapacitet visokog učilišta, pravo na studij imaju one osobe koje su u postupku klasifikacije ostvarile bolje rezultate.

(3) Studenti mogu biti redoviti ili izvanredni.

(4) Redoviti su oni studenti koji studiraju prema programu koji se temelji na punoj nastavnoj satnici (puno radno vrijeme). Trošak redovitog studija (studijskog programa) dijelom ili u cijelosti, sukladno općem aktu sveučilišta, veleučilišta ili visoke škole, subvencionira se iz državnog proračuna.

(5) Izvanredni studenti su oni koji obrazovni program pohađaju uz rad ili drugu aktivnost koja traži specifičan program. Troškove takvog studija u cijelosti ili dijelom snosi sam student, sukladno općem aktu sveučilišta, veleučilišta ili visoke škole.